

Βρυξέλλες, 13 Νοεμβρίου 2019
(OR. en)

14051/19

Διοργανικοί φάκελοι:
2018/0216(COD)
2018/0217(COD)
2018/0218(COD)

AGRI 543
AGRILEG 194
AGRIFIN 75
AGRISTR 71
AGRIORG 82
CODEC 1624
CADREFIN 370

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Προεδρία
Αποδέκτης:	Συμβούλιο
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	9645/18 + COR 1 + ADD 1 9634/18 + COR 1 + ADD 1 9556/18 + REV 1 (en, de, fr) + COR 1
Θέμα:	Δέσμη για τη μεταρρύθμιση της ΚΓΠ για την περίοδο μετά το 2020 - Περιβαλλοντικές και κλιματικές πτυχές της ΚΓΠ – μια κοινή, φιλόδοξη και ευέλικτη πράσινη αρχιτεκτονική

Εν όψει της προετοιμασίας για το Συμβούλιο «Γεωργία και Αλιεία» στις 18 Νοεμβρίου 2019, επισυνάπτεται για τις αντιπροσωπίες στο Παράρτημα έγγραφο προβληματισμού της Προεδρίας για τις «Περιβαλλοντικές και κλιματικές πτυχές της ΚΓΠ – μια κοινή, φιλόδοξη και ευέλικτη πράσινη αρχιτεκτονική», που περιλαμβάνει ερωτήσεις που θα κατευθύνουν τη συζήτηση των υπουργών.

**ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΠΡΟΕΔΡΙΑΣ
ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΗΣ ΚΓΠ —
ΜΙΑ ΚΟΙΝΗ, ΦΙΛΟΔΟΞΗ ΚΑΙ ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΠΡΑΣΙΝΗ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗ**

Στο Συμβούλιο «Γεωργία και Αλιεία» της 15ης Ιουλίου 2019, οι υπουργοί αντάλλαξαν απόψεις σχετικά με τις περιβαλλοντικές και τις κλιματικές πτυχές της μετά το 2020 Κοινής Γεωργικής Πολιτικής (ΚΓΠ). Πριν από τη συνεδρίαση η Προεδρία είχε προετοιμάσει έγγραφο προβληματισμού (10622/19) με το οποίο είχε ζητήσει από τους υπουργούς να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τα πιο ουσιώδη στοιχεία της πρότασης της Επιτροπής και να εξετάσουν το ενδεχόμενο πιθανών βελτιώσεων για την επίτευξη του επιθυμητού υψηλότερου επιπέδου περιβαλλοντικών και κλιματικών φιλοδοξιών.

Πολλές αντιπροσωπίες εξέφρασαν, αν και σε διαφορετικό βαθμό, την υποστήριξή τους όσον αφορά την καθιέρωση υψηλότερου επιπέδου περιβαλλοντικής και κλιματικής φιλοδοξίας για τη μελλοντική ΚΓΠ σε σύγκριση με το τρέχον. Οι αντιπροσωπίες τόνισαν επίσης ότι είναι σημαντικό: i) να εξασφαλιστεί κατάλληλη χρηματοδότηση προς υποστήριξη απαιτητικότερων περιβαλλοντικών όρων, ii) να μειωθεί ο διοικητικός φόρτος τόσο για τους γεωργούς όσο και για τις αρχές, μεταξύ άλλων και στους ελέγχους της αιρεσιμότητας, και iii) να επιτραπεί στα κράτη μέλη να λαμβάνουν υπόψη τις τοπικές ανάγκες τους κατά την εφαρμογή των απαιτήσεων, εξασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερη ευελιξία, καθώς και απλούστερες και πιο κατανοητές διατάξεις.

Πολλοί υπουργοί ανέφεραν επίσης ότι απαιτείται περαιτέρω τεχνική επεξεργασία, και το Συμβούλιο ανέθεσε στην Ειδική Επιτροπή Γεωργίας (ΕΕΓ) να συνεχίσει τις συζητήσεις προκειμένου να αναπτυχθούν περαιτέρω οι σχετικές προτάσεις. Οι τεχνικές επεξεργασίες συνεχίστηκαν και στην Ομάδα «Οριζόντια Γεωργικά Θέματα» (WP HAQ) κατά τη διάρκεια του φθινοπώρου.

1. Αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί μέχρι σήμερα όσον αφορά την αύξηση του επιπέδου της περιβαλλοντικής και κλιματικής φιλοδοξίας της ΚΓΠ

Η **αιρεσιμότητα** (άρθρα 11-12 και Παράρτημα ΙΙΙ του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια) αποτελεί κοινή βασική απαίτηση της ΕΕ, από περιβαλλοντική και κλιματική άποψη, για τη λήψη στήριξης. Με την πρόταση της Επιτροπής, πολλές από τις υφιστάμενες απαιτήσεις οικολογικού προσανατολισμού, καθώς και η πολλαπλή συμμόρφωση, ενσωματώνονται στη νέα ενισχυμένη αιρεσιμότητα, η οποία θα αποτελέσει τη βάση για την είσπραξη πληρωμών δυνάμει του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ.

Τα κράτη μέλη θα μετουσιώνουν την ενισχυμένη αιρεσιμότητα σε εθνικά πρότυπα, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες τους. Οι εργασίες που επιτελέστηκαν επί διαδοχικών Προεδριών (Αυστρία, Ρουμανία, Φινλανδία) είχαν ως στόχο να αποσαφηνίσουν τις απαιτήσεις της αιρεσιμότητας και να παράσχουν την αναγκαία ευελιξία ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορετικές τοπικές συνθήκες και περιστάσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Είναι σημαντικό η αιρεσιμότητα ως βάση να καλύπτει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο μερίδιο των γεωργικών εκτάσεων της ΕΕ. Ωστόσο, είναι επίσης σημαντικό να επιτευχθεί ισορροπία ανάμεσα στη διοικητική επιβάρυνση που συνδέεται με τους ελέγχους της αιρεσιμότητας και τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της **γεωργίας μικρής κλίμακας**. Ως εκ τούτου, όσον αφορά τις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις, φαίνεται να δικαιολογείται η καθιέρωση απλούστερου καθεστώτος ελέγχων και ορισμένων εξαιρέσεων όσον αφορά τις κυρώσεις σχετικά με την αιρεσιμότητα.

Κατά την άποψη της Προεδρίας, τα νέα στοιχεία που εισάγει το υπό συζήτηση σχέδιο κειμένου για την αιρεσιμότητα όσον αφορά τα πρότυπα καλής γεωργικής και περιβαλλοντικής κατάστασης της γης (ΚΓΠΚ) και τις κανονιστικές απαιτήσεις διαχείρισης (ΚΑΔ), πετυχαίνουν υψηλότερο επίπεδο περιβαλλοντικής και κλιματικής προστασίας από την υπάρχουσα βασική απαίτηση. Ταυτόχρονα, εξασφαλίζει ισότιμους όρους, παρέχοντας παράλληλα στα κράτη μέλη την ευελιξία που απαιτείται για την προσαρμογή των προτύπων και των απαιτήσεων στις τοπικές συνθήκες και ανάγκες.

Για λόγους απλούστευσης, θα δοθεί στα κράτη μέλη η αναγκαία ευελιξία κατά την εφαρμογή **των ελέγχων και των κυρώσεων όσον αφορά την αιρεσιμότητα (άρθρα 84-87 του οριζόντιου κανονισμού)**. Σε περιπτώσεις μη συμμόρφωσης, οι κυρώσεις θα είναι περισσότερο αναλογικές προς τις συνέπειες για την επίτευξη του στόχου του εκάστοτε προτύπου ή απαίτησης.

Η Προεδρία εργάστηκε επίσης για την περαιτέρω τροποποίηση και ενοποίηση των σχεδίων νομικών κειμένων της ΚΓΠ, ιδίως όσον αφορά τα ακόλουθα στοιχεία, τα οποία είναι σημαντικά για τη διαχείριση των στρατηγικών σχεδίων των κρατών μελών και για τη συμβολή στην επίτευξη φιλόδοξων περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων:

- **Η επιλεξιμότητα των εκτάσεων (άρθρο 4 στοιχείο γ) του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια):** η Προεδρία πρότεινε τροποποιήσεις των κανόνων που διέπουν την επιλεξιμότητα των εκτάσεων για άμεσες ενισχύσεις προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι κανόνες αυτοί δεν παρεμποδίζουν την περιβαλλοντική φιλοδοξία της μελλοντικής ΚΓΠ. Με την προσέγγιση αυτή αποφεύγεται η απώλεια παροχής στήριξης προς τους γεωργούς λόγω των απαιτήσεων ενισχυμένης αιρεσιμότητας και τους παρέχονται επίσης κίνητρα ώστε να δεσμευτούν υπέρ των οικολογικών προγραμμάτων, αυξάνοντας έτσι τη συμβολή τους στην επίτευξη περιβαλλοντικών και κλιματικών σκοπών.
- **Η χρηματοδοτική ευελιξία (άρθρα 88 και 89 του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια):** οι συντακτικές προτάσεις της Προεδρίας θα μειώσουν σημαντικά τον κίνδυνο απώλειας κονδυλίων όταν η χρήση ορισμένων παρεμβάσεων, ιδίως των οικολογικών προγραμμάτων, είναι χαμηλότερη από την αναμενόμενη. Εντός ορισμένων ορίων που αιτιολογούνται από τα κράτη μέλη στο στρατηγικό τους σχέδιο, η ευελιξία θα επιτρέψει επίσης τη μεταφορά κεφαλαίων, για παράδειγμα, σε οικολογικά προγράμματα από άλλες παρεμβάσεις υπό μορφή άμεσων ενισχύσεων, εάν η χρήση των οικολογικών προγραμμάτων είναι υψηλότερη από την αναμενόμενη. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί ότι τα οικολογικά προγράμματα θα παραμείνουν ελκυστικά και ότι αξιόλογα έργα θα λαμβάνουν την κατάλληλη χρηματοδότηση, ακόμη και αν η χρήση είναι διαφορετική από την αρχικά σχεδιασμένη, κάτι που υπάρχει κίνδυνος να συμβεί, δεδομένου ότι τα οικολογικά προγράμματα συνιστούν νέα μέσα χωρίς προηγούμενη πείρα στον σχεδιασμό/την εκτέλεσή τους.

Η Προεδρία συζήτησε επίσης λεπτομερώς τη νομοθετική πρόταση όσον αφορά διάφορα είδη παρεμβάσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των περιβαλλοντικών και κλιματικών στόχων.

Η διατύπωση, ιδίως, του άρθρου 28 (οικολογικά προγράμματα), του άρθρου 65 (δεσμεύσεις διαχείρισης), του άρθρου 66 (περιοχές με φυσικούς περιορισμούς), του άρθρου 67 (συγκεκριμένες υποχρεωτικές απαιτήσεις) και των μη παραγωγικών στοιχείων του άρθρου 68 (επενδύσεις) έχει βελτιωθεί και τα κείμενα έχουν λάβει τη στήριξη του μεγαλύτερου μέρους των κρατών μελών. Ωστόσο, όσον αφορά τα οικολογικά προγράμματα, παραμένει ανοικτό το ζήτημα της εθελοντικής ή υποχρεωτικής εφαρμογής του συστήματος στα κράτη μέλη.

Στο πλαίσιο των **τομεακών παρεμβάσεων**, συζητήθηκε η διοχέτευση του ποσοστού των επιχειρησιακών κονδυλίων των επιχειρησιακών προγραμμάτων των οργανώσεων των παραγωγών σε περιβαλλοντικούς και κλιματικούς σκοπούς, ωστόσο οι απόψεις των κρατών μελών εξακολουθούν να δίστανται.

2. Προβληματισμοί για τις περαιτέρω εργασίες

Εκτός από τα νομικά στοιχεία και τις απαιτήσεις που παρουσιάζονται ανωτέρω, εξακολουθεί να υπάρχει κάποιο ζήτημα σχετικά με την απαιτούμενη χρηματοδοτική συνεισφορά των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ για περιβαλλοντικούς και κλιματικούς σκοπούς. Το ζήτημα αυτό συζητήθηκε σε συνδυασμό με τη μεταρρύθμιση και ορισμένα κράτη μέλη, για παράδειγμα, πρότειναν να αφιερωθεί ειδικό μερίδιο των άμεσων ενισχύσεων στα οικολογικά προγράμματα. Ωστόσο, εξακολουθεί να υπάρχει μεγάλη διάσταση απόψεων και προτιμήσεων.

Η πρόταση της Επιτροπής περιλαμβάνει στις αιτιολογικές της σκέψεις ως γενικό στόχο το 40% των δαπανών για το κλίμα να επιτευχθεί στο πλαίσιο της ΚΓΠ, και προβλέπει στο άρθρο 87 μέθοδο για την παρακολούθηση των δαπανών που σχετίζονται με το κλίμα. Περιλαμβάνει επίσης ένα πιο συγκεκριμένο ποσοστό (30%) για τον προϋπολογισμό του Ευρωπαϊκού Γεωργικού Ταμείου Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) που θα προορίζεται για περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους. Όσον αφορά τις παρεμβάσεις του πυλώνα I, προτάθηκε να καθοριστεί ελάχιστο ποσοστό δαπανών (20%) για τα επιχειρησιακά ταμεία των οργανώσεων παραγωγών οπωροκηπευτικών.

Δεδομένου ότι το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ θα πρέπει να αποτελεί συνεκτικό σύνολο, που θα καλύπτει παρεμβάσεις στο πλαίσιο και των δύο πυλώνων, η Προεδρία θα ήθελε να προτείνει τη θέσπιση **ενός κοινού ποσοστού** που θα καλύπτει ολόκληρο το στρατηγικό σχέδιο της ΚΓΠ, και το οποίο θα ισχύει εξίσου για όλα τα κράτη μέλη και θα προορίζεται για περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους. Εναλλακτικά, αυτό θα μπορούσε επίσης να εκφραστεί ως **κατ' αποκοπήν ποσό** χρηματοδότησης ανά κράτος μέλος για τους σκοπούς αυτούς στο πλαίσιο ολόκληρου του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ. Με άλλα λόγια, θα υπάρχει ένα κοινό ποσοστό ή κατ' αποκοπήν ποσό χρηματοδότησης που θα καλύπτει και τους δύο πυλώνες και **το εκάστοτε κράτος μέλος θα μπορεί να επιλέξει μία ή περισσότερες παρεμβάσεις στο πλαίσιο του πυλώνα I ή του πυλώνα II ή και των δύο, γεγονός που θα συμβάλει στην επίτευξη αυτού του ποσοστού ή του ποσού**. Αυτό σημαίνει ότι τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να επιλέξουν τις παρεμβάσεις που τους ταιριάζουν καλύτερα με βάση τις τοπικές συνθήκες τους χωρίς να υποχρεωθούν να τις επιλέξουν από κάποιον συγκεκριμένο πυλώνα, εξασφαλίζοντας έτσι μεγαλύτερη ευελιξία κατά την κατάρτιση του στρατηγικού σχεδίου της ΚΓΠ.

Ως εκ τούτου, αντί να διατεθεί το 30% του πυλώνα II για περιβαλλοντικούς και κλιματικούς στόχους, η Προεδρία προτείνει στα κράτη μέλη να διαθέσουν ένα συγκεκριμένο μέρος από το συνολικό κονδύλιό τους για την ΚΓΠ (πυλώνας I και πυλώνας II) για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Η Προεδρία εκτιμά ότι, πέρα από την υποχρέωση της αύξησης του επιπέδου φιλοδοξίας κατά τον σχεδιασμό των στρατηγικών σχεδίων της ΚΓΠ σύμφωνα με το άρθρο 92, ένα κοινό ποσοστό ή ένα κατ' αποκοπήν ποσό είναι πρόσφορο για να προβληθούν οι περιβαλλοντικές και κλιματικές δαπάνες, να επιτευχθεί υψηλότερο επίπεδο περιβαλλοντικής και κλιματικής φιλοδοξίας σε σύγκριση με ό,τι συμβαίνει στην τρέχουσα κατάσταση και να διασφαλιστεί ο κοινός χαρακτήρας της «πράσινης αρχιτεκτονικής» της ΚΓΠ. Ταυτόχρονα, ένα ενιαίο κοινό ποσοστό ή ένα κατ' αποκοπήν ποσό θα παρέχει στα κράτη μέλη ευελιξία στην επιλογή της χρήσης περισσότερων παρεμβάσεων του πυλώνα I ή του πυλώνα II ανάλογα με την κατάστασή τους, εφόσον θα επιτυγχάνεται το απαιτούμενο ποσοστό ή ποσό.

Το κοινό ποσοστό θα αντικαταστήσει τον προτεινόμενο στόχο του 30% και **θα μπορεί να καθοριστεί αργότερα, μετά την απόφαση για το ΠΔΠ**, σε επίπεδο που θα επιτύχει υψηλότερο επίπεδο περιβαλλοντικής και κλιματικής φιλοδοξίας από αυτό της τρέχουσας ΚΓΠ. Ο στόχος που αφορά τα επιχειρησιακά προγράμματα για τα οπωροκηπευτικά θα διατηρηθεί, το ποσοστό του, ωστόσο, θα πρέπει να συζητηθεί περαιτέρω.

Παρεμβάσεις που συμβάλλουν στο ενιαίο κοινό ποσοστό ή το κατ' αποκοπήν ποσό

Η Προεδρία έχει συγκροτήσει έναν προκαταρκτικό κατάλογο των ειδών παρεμβάσεων που μπορούν να εξεταστούν για την επίτευξη του ενιαίου κοινού ποσοστού ή του κατ' αποκοπήν ποσού (να προσδιοριστεί στο νομικό κείμενο):

- προγράμματα για το κλίμα και το περιβάλλον (οικολογικά προγράμματα) (άρθρο 28 του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια)·
- τις δεσμεύσεις διαχείρισης που συμβάλλουν στο περιβάλλον και το κλίμα στον πυλώνα II (άρθρο 65 του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια)·

- ορισμένο ποσοστό της χρηματοδότησης για την αντιστάθμιση φυσικών ή άλλων περιορισμών ανά περιοχή (άρθρα 66 και 67 του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια)·
- επενδύσεις που συνδέονται με περιβαλλοντικούς και κλιματικούς σκοπούς (άρθρο 68 του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια)·
- ορισμένες παρεμβάσεις που συνδέονται με τους περιβαλλοντικούς και τους κλιματικούς σκοπούς στο πλαίσιο ειδών παρεμβάσεων σε ορισμένους τομείς·
- συμβουλευτικές υπηρεσίες που συνδέονται με περιβαλλοντικούς και κλιματικούς σκοπούς (άρθρο 13 του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια)·
- μεταφορά γνώσεων και συνεργασία σε σχέση με τους περιβαλλοντικούς και τους κλιματικούς σκοπούς (άρθρα 71-72 του κανονισμού για τα στρατηγικά σχέδια).

Η Προεδρία προτείνει επίσης να προστεθούν στον κανονισμό για τα στρατηγικά σχέδια της ΚΓΠ ειδικές διατάξεις σχετικά με την παρακολούθηση του ποσοστού/ποσού. Οι διατάξεις αυτές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τον πολυετή χαρακτήρα των δεσμεύσεων του πυλώνα II. Ως εκ τούτου, φαίνεται λογικό να παρακολουθείται η επίτευξη του στόχου για πολυετή περίοδο και να προβλέπεται μηχανισμός που να εξασφαλίζει ότι το απαιτούμενο ποσοστό/ποσό τηρείται κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού της ΚΓΠ.

Με βάση τα ανωτέρω, οι υπουργοί θα κληθούν να απαντήσουν στις ακόλουθες **ερωτήσεις** στο Συμβούλιο «Γεωργία και Αλιεία» στις 18 Νοεμβρίου:

- Θα μπορούσαν τα κράτη μέλη να συμφωνήσουν επί της αρχής σχετικά με ενιαίο κοινό ειδικό μερίδιο χρηματοδότησης για περιβαλλοντικούς και κλιματικούς σκοπούς, το οποίο θα καλύπτει και τους δύο πυλώνες, γνωρίζοντας ότι απαιτείται περαιτέρω επεξεργασία των λεπτομερειών;
- Θα αποτελούσε η δέσμη μέτρων που περιγράφεται ανωτέρω επαρκώς ισχυρό αλλά ευέλικτο πλαίσιο για την αύξηση του επιπέδου των περιβαλλοντικών και κλιματικών φιλοδοξιών της μελλοντικής ΚΓΠ;